

Nočitve pod zvezdami

Aldo Rupel, **Nočitve pod zvezdami**. Gorica, Transmedia, 2002

Zadnje čase pisateljsko in publicistično najopaznejši goriški Slovenec Aldo Rupel se je skupaj z oblikovalcem Jožetom Cejem podvzival, da se je v slovenskem kulturnem prostoru med prvimi poklonil mednarodnemu letu gora. V knjigi je zbral svoje zvečina že objavljene intimistične pripovedi, v katerih razpreda razmišljanja iz svojih bogatih in pestrih trenutkov skupinsko-pedagoškega samohodniškega gorništvata, taborništva in kajakaštva. Knjiga je v slovenskem založništvu pomembna tudi po tem, da je prva v slovenskem jeziku obračunana in na prodaj v evrih.

Sestavlja jo deset pripovedi, med katerimi še nista bili objavljene zadnji dve, ki sta pravzaprav jedno knjige: Od izvira Vipave do izvira Soče skoraj po azimutu in Na sotočju. Zgodbe so razporejene na 177 straneh in opremljene z 29 Fotografijami. Osmero jih je namenjenih nočitvam pod zvezdami v izjemno pestrem slovenskem prostoru, zlasti Trnovskem gozdu in snežniških gozdovih, dve pa segata na švedsko baltiško obalo ter v osrednjo Bosno, Dalmacijo in Črnogorsko Primorje. Opisi samohodništva nikakor ne povečujejo samotarstva. Nasprotno! Osama v stiku z naravo je le zbirnik energije za javno, skupinsko delovanje, za ustvarjalno in bojevito življenje z-

meljskega Slovenca v pedagoški službi, v vodenju večernih ur telovadbe, v taborniškem in planinskem društvu, v družini ter v raziskovalnem, publicističnem in pisateljskem delu širokega vsebinskega loka.

Knjiga pritegne tako zaradi jezikovnega bogastva kot zaradi zgodb in razmišljanj o nespoštovanju narave, o razsipniškem in profitarškem razmerju med človekom in naravo, ki ustvarja krivična, izkorniševalska in lažna demokratična razmerja med ljudmi. Zasluga oblikovalca je, da že ovojnica simbolično spregovori o avtorju: konkretna, v nebo zazrta in kričeča skala, ki jo je moč videti v italijanskem predalpškem gorovju nad dolino Cimoliana, in ptica ujeta označujeta Skalo, taborniškega Alda Rupla ter njegovo slovensko humanistično napadalnost.

Kakor da bi zrl v nov slovenski simbolični biser, spleten s filozofskimi, zgodovinskimi, psihološkimi, socialno-antropološkimi, političnimi razglabljanji ter sporočili s področja psihomotorike, skupinske dinamike in avtogenega treninga! Pričakovati je, da jo bomo v vsem slovenskem prostoru brali s pridom, zlasti mladi planinci, taborniki in športni pedagogi.

Rajko Slokar

Štajerska in Koroška

Štajerska in Koroška. Gorskokolesarski vodnik. Peter Krajnc. Ljubljana, Sidarta, 2002.

Slovenski kolesarji, točneje gorski kolesarji, so dobili nov vodnik. Založba Sidarta je dopolnila svojo zbirko vodnikov za planince, plezalce, kolesarje in vsakršne izletnike z novim delom, namenjenim kolesarjem. Velikemu kolesarskemu vodniku in gorskokolesarskemu vodniku Gorenjska se je pridružila predstavitev Štajerske in Koroške. V vodniku že znanega praktičnega Formata in uveljavljene vsebinske zasnove je avtor Peter

Krajnc zbral 40 izletov, ki nas popeljejo po pokrajinah od Matkovega kota na zahodu do Haloz na vzhodu, od Kozjaka na severu do Bohorja na jugu. Izleti so razdeljeni v štiri geografske sklope. V prvem nam avtor približa možnosti kolesarjenja v porečju Savinje, v drugem predstavi poti po Koroški, tretji je namenjen Pohorju in Kozjaku, v zadnjem pa se zadrži v hribovju in gričevju osrednje in južne Štajerske. Morda je škoda, da ni priložen še skrajni severovzhodni del Slovenije, Pomurje, saj je verjetno malo možnosti, da bi svet ob Muri predstavili v samostojnem vodniku (seveda upam, da se motim).

Med opisanimi izleti bo vsak gorski kolesar našel nekaj zase. Izkušeni in dobro natrenirani bodo uživali tudi na najzahtevnejših terenih, začetniki bodo izbrali manj zahtevne poti. Izleti so namreč razporejeni v pet težavnostnih razredov, kar nam skupaj s podrobnim opisom pove, kaj lahko pričakujemo na poti. Opisanih 40 izletov seveda ne predstavlja vseh možnosti, ki jih Štajerska in Koroška ponujata gorskim kolesarjem, so le izbor, ki poskuša prikazati najpomembnejše značilnosti izbranih pokrajin in nas seznaniti z naravnimi in kulturnimi

zanimivostmi. Kdor bi hotel kaj dodati k svojemu znanju o krajih, skozi katere kolesari, mu bo v pomoč seznam literature, naveden na koncu vodnika. Opise dopolnjujejo tudi Fotografije, ki nas hitro prepričajo, da zajahamo jeklenega konjička in se podamo novim doživetjem naproti. Pri tem nam je za vsak izlet v pomoč pri orientaciji tudi reliefná karta z vrisano potjo. Verjetno pa so karte najšibkejši člen vodnika, saj je na njih mreža prometnic preveč omejena le na traso izleta, moti pa tudi, da vse karte niso usmerjene proti severu. Pogrešamo tudi pregledni zemljevid z označenimi izletí (ponavadi na platnicah), ki bi olajšal iskanje posameznih ciljev.

Kljub povedanemu je vodnik, skupaj z nedavno izdanim izletniškim vodnikom po Štajerski, pomembna dopolnitev vodniškega programa založbe Sidarta, s katerim poskuša preusmeriti izletniške tokove iz neupravičeno privilegiranih Gorenjske in Primorske tudi drugam.

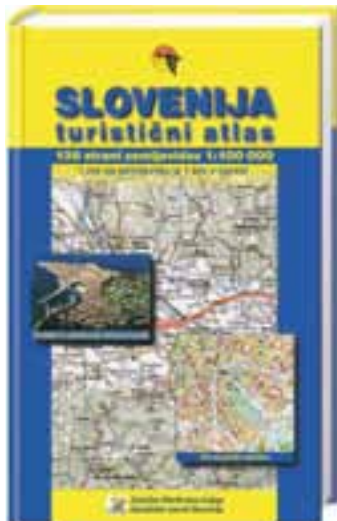
Igor Maher

Slovenija – turistični atlas

Marjan Krušič, **Turistični atlas Slovenije**, Ljubljana, Mladinska knjiga, 2002

Slovenija je turistično zelo zanimiva dežela, saj je zaradi njene lege med Alpami, Panonsko nižino in Jadranskim morjem njeno površje zelo raznoliko. Zato je primerno, da domačim in tujim turistom ponudimo čim več primerne in koristne literature, ki opisuje in predstavlja naš slikoviti svet.

Poleg množice prospektov in zemljevidov lokalnega značaja naj omenim le najpomembnejše in hkrati tudi najboljše turistične publikacije pri nas. Najbolj razširjena je seveda Avtokarta Slovenije v merilu 1:300.000, ki jo izdajajo različni založniki. Tudi sledi Atlas Slovenije v merilu 1:50.000, ki ga ponatiskujeta in vsakokrat izboljšujeta Geodetski zavod Slovenije in Mla-

dinska knjiga v Ljubljani. Prav tako je pomemben Turistični vodnik Slovenije, za katerega je dobila Mladinska knjiga več zvenečih priznanj.

Pred časom pa je ista založba v uredništvu Marjana Krušiča izdala še **Turistični atlas Slovenije** v priločni obliki in primerni velikosti tudi za popotnike, ki z avtomobili, kolesi ali peš križarijo po naši domovini. Med njimi so prav gotovo tudi tisti planinci, ki so se odločili, da bodo prehodili najdaljše vezne planinske poti pri nas: Pot kurirjev in vezistov NOV, Slovensko planinsko pot in Razširjeno slovensko planinsko pot, del evropskih pešpotí E6 in E7, Aljažovo planinsko pot, Slomškovo planinsko pot itn.

V uvodnem delu priločnika lahko preberemo navodila, kako uporabljamo atlas, in opis najzanimivejših mikavnosti Slovenije, med katerimi so naštetí in opisani izbrani kulturni spomeniki, muzeji in galerije, turistične organizacije, zdravilišča ter igralnice. Predstavljene so nekatere dejavnosti, kot so kolesarjenje, jamarstvo, smučanje, športno letenje, jahanje, vožnje s kajaki in kanuji, lov in ribolov ter, kar je za nas najzanimivejše, tudi gorníštvo.

Najboljše del atlasa vsebuje 138 strani zemljevidov v merilu 1:100.000, na katerih je izredno veli-

ko podatkov. Zato je načrtovani poti potrebno slediti »z očali«, ker gostota, pa tudi oblika različnih zapisov otežujeta površen pogled. Z všečnim senčenjem je lepo viden relief slovenske pokrajine, z barvanjem pa tudi nižinski ter najvišji gorski predeli. Posebno moram pohvaliti dejstvo, da zemljevidi niso porezani stikoma, ampak se delno prekrivajo, tako da je lažje slediti poti z ene na drugo stran. Od nedoslednosti pa naj omenim le to, da pri vseh cerkvah kot najvidnejših kažipotih oziroma markacijah ni zapisanih imen, kar otežuje pogovor o začrtani poti.

Ob koncu priločnika je še 35 zelo preglednih načrtov največjih slovenskih mest z vpisanimi imeni ulic in drugimi pomembnimi podatki. Zraven je tudi abecedno kazalo vseh imen, vpisanih na zemljevidih, ter seznam imen vseh cest in ulic na mestnih načrtih.

Ciril Velkovrh

Kvedrovček

Marca letos je izšla prva številka prvega letnika glasila Planinskega društva Celje. Nad njegovo vsebino bedi uredniški odbor, v katerem so sile združili Elč Prezelj, Marjan Rajh, Edi Stepišnik, Zoran Tratnik in Adi Vrečer, za sodobno obliko pa je poskrbel Dejan Jenko. Ime za glasilo so potegnili iz zgodovine našega planinstva od kvedrovcev, z žebli okovanih čevljev, v katerih so naši planinski predniki kvedrali po gorah. Na njegovih straneh pa bi radi – kot je zapisal urednik v uvodniku – ohranili zapisano, kako danes kvedramo po naših in tujih gorah. Ob tem so si zadali nalogo, da Kvedrovček ne bo le splošen inFormator oziroma propagandno gradivo o delu društva, ampak si bodo prizadevali, da bi objavljena besedila imela trajnejši pomen. Že v prvi številki je nekaj obojega: od predstavitev delovnega mladinskega odseka pa športna plezalcev, alpinistov, predstavljeno je gospodarjenje v planinskih kočah, opisani so številni društveni izleti, nekaj prostora so na-